

Jezik razgovora uz kavu širi se i postaje jezikom medija

Objavljeno 6. lipnja, 2014.

Prof. Rišner: Ne pazeći na normu, podcjenjujemo svoj jezik, ali i čitatelje i slušatelje

Jezik medija jezik je javnih glasila. Kao takav upućen je velikom broju primatelja - čitatelja ili slušatelja – upućen je javnosti. Može se pretpostaviti da bi zbog toga morao poštovati sva obilježja normi hrvatskoga jezika.

Međutim, u taj se javni jezik unosi sve više privatnoga. Često radije nego vijesti čitamo intervjuje ili kolumne u kojima se autori svjesno poigravaju s različitim razinama (ne)standardnoga – uvode regionalizme, te, osobito rado i često, žargonizme. No, jezik razgovora uz kavu širi se izvan prostora kojemu pripada – izvan kolumna i razgovora... postaje jezikom medija. Ne samo u izboru riječi, koji najlakše primjećujemo, nego i dublje i šire, na razini rečenice - ističe to Vlasta Rišner, redovita profesorica na Katedri za suvremeni hrvatski jezik osječkog Filozofskog fakulteta, na kojem se 6. i 7. lipnja održava Znanstveni skup “Jezik medija nekada i sada”.

- Potvrđujući širenje razgovornoga u medijski jezik, upozorila bih na promjene u uporabi glagola, kojih je u posljednje vrijeme sve više i sve su raznolikije. Takva je zamjena više glagola različitih značenja istim glagolom te upotreba imenica umjesto glagola i pridjeva. Jezikoslovci će to znatno složenije opisati, ali pojednostavit ću primjere: umjesto kuhati kavu ili peći kolače čujemo raditi kolače, a radi se i drugo: vjenčanje, istraživanje, film, knjiga... Umjesto da se traži, moli ili zahtijeva od koga što (npr. od prijatelja pomoć), čitamo (nepravilno) da se traži prijatelja pomoć. Kada Marko pita, moli ili traži Mirnu pomoć, ne znamo tko od koga što traži, a sve bi bilo jasno da je Marko pitao Mirnu za pomoć - upozorava prof. Rišner.

Dok smo u 'starijim' novinama čitali kako netko ima problema, ovih dana čujemo da je u problemu koji nije u mogućnosti riješiti, iako bi kraće i jednostavnije bilo reći kako netko nešto ne može učiniti.

- Osim što je u problemu (i pravom i jezičnom), suvremeni mediji kažu i da je u drami jer je pod sumnjom, umjesto da bude osumnjičen. Upotrebljavajući pomoćne glagole koji imaju samo gramatičko značenje uz imenice ili prijedložne izraze s imenicama ondje gdje su bili glagoli ili pridjevi, novinari usporavaju i poništavaju događaj, a često i približavaju medijski jezik administrativnom: umjesto da se uspoređuje - obavlja se, vrši ili (u novije vrijeme) radi usporedba - zaključuje prof. Vlasta Rišner.

No, duže nije uvijek bolje, kaže, i nisu svi ustaljeni izrazi koji se ponavljaju frazemi. Bar ne pravi, iako dobre frazeme, kao i njihove parafraze, vole i novinari i čitatelji, smatra osječka jezikoslovka. - Frazemi potvrđuju životnost društvene zbilje, a samo najbolji traju, ostali padaju u zaborav. Govoreći i pišući u medijima bez pravila i ne pazeći na normu, podcjenjujemo svoj jezik, ali podcjenjujemo i čitatelje i slušatelje. Ne zaboravimo, njih je mnogo, a svi želimo da ih bude još više.

Narcisa VEKIĆ

Frazemi potvrđuju životnost društvene zbilje, a samo najbolji traju, ostali padaju u zaborav

Knjiga Krešimira Bagića

Skup počinje u petak, 6. lipnja, u 9 sati, a prvo izlaganje je u 9.30 (Lana Hudeček, Milica Mihaljević, Navođenje u novinskom tekstu). Slijede Vladimir Karabalić, Goranka Blagus Bartolec, Marijana Horvat, Barbara Štebih Golub, Vlasta Rišner, Ljiljana Kolenić, Kristian Lewis, Jadranka Mlikota, Maja Glušac, Krešimir Bagić, Goran Rem te Sanja Jukić. U večernjim satima (18.30) bit će predstavljena knjiga K. Bagića "Rječnik stilskih figura". Skup se nastavlja u subotu, u 9 sati, a prvo je na rasporedu izlaganje Diane Stolar. Slijede Anastazija Vlastelić, Nika Čunović, Irena Miloš, Igor Čutuk, Lana Hudeček, Zvonimir Glavaš, Sanja Heraković, Ivana Gis, Snežana Bosnić, Ivana Galunić i Petra Šerbedžija.